

• УНИВЕР ХЭЛЛӘРӘ

22 ГЫЙНВАР КӨННЕ КФУ ректоры Илшат Гафуров житәкчелегендә **РЕКТОРАТНЫҢ ЧИРАТТАГЫ УТЫРЫШЫ БУЛДЫ**. Жылышта фундаменталь фәннәр буенча хезмәтләре өчен КФУ хезмәткәрләренә стипендия булдыру, яна кабул итү кампаниясенә әзерлек, дөньядагы иң алдынгы югары уку йортлары белән хезмәттәшлек турында сөйләшү булды.

Төп мәсьәләләргә күчкәнчә, Илшат Гафуров Массакүләм коммуникацияләр һәм социаль фәннәр институты директоры **НАИЛ МӨХӘРРӘМОВНЫ ЮБИЛЕЕ БЕЛӘН ТӘБРИКЛӘДЕ**. «Сезнең тәжрибегез дә, алда торган мәсьәләләрне дә тормышка ашырырга теләгегез дә, вақытыгыз да житәрлек», – диде ул котлау сүзләренә кушып.

Ректор һәр фәнни хезмәткәрдән дәрәжәле журналларда чыккан фәнни мәкаләләрен КФУ сайтына куеп баруын сорады.

Гадәттәгечә, Административ эшләр буенча проректор – КФУ аппараты житәкчесе **АНДРЕЙ ХАШОВ** контроль күрсәтмәләрен үтәләшә белән таныштырды.

КФУның Фәнни эшчәнлек буенча проректоры **ДАНИС НУРГАЛИЕВ** фундаменталь фәннәр өлкәсендә куелган хезмәтләр өчен бирелчәк стипендиянең нигезләмәсенә аңлатма бирде. Аның буенча, стипендия иң нәтижәле, актив фәнни һәм фәнни-педагогик хезмәткәрләргә бирелчәк. Мәкаләләр басылырга гына түгел, ә аларга сылтамалар саны да күп булырга тиеш. Стипендия ике төрле булачак. Берсе утыз алты яше тулмаганнарга, икенчесе өлкәннәргә бирелчәк. Нигезләмә белән килешмәүчеләр юк иде. Киләсе утырышларда рәсми рәвештә расланыр дип көтелә.

Кабул итү комиссиясенә җаваплы сәкатибә **СЕРГЕЙ ИОНЕНКО** 2013 елгы кабул итү кампаниясенә әзерлекнең барышы турында сөйләде. Статистика буенча, Казан университеты студенты булырга теләүчеләр шактый икән. Бу унайдан, 17 февраль көнне КФУ «ачык ишекләр» көне үткәрчәк.

20 ГЫЙНВАРДА КФУның Балалар университетында «ЕВРОПА БЕРЛЕГЕНЕН ӘКТИВТӘ ИЛ» конкурсының **КАТНАШУЧЫЛАРЫН ҺӘМ ЖИҮЧЕЛӨРЕН ТӘБРИКЛӨУ ТАНТАНАСЫ БУЛДЫ**. Бирегә килгән һәр бала Россиядә Европа Берлегенен Вәкиле һәм ЕС VOICES үзәгенә ЕС символикалы бүләкләрен төяп кайтып китте.

21 ГЫЙНВАР КӨННЕ «Сәламәтлек – 2013» ТР югары уку йортлары хезмәткәрләре һәм профессор-укытучылары составының спартакиадасы башланып китте. Программада 8 спорт төре каралган. Казан федераль университеты беренче уншылары белән мактана да ала. Доцент Политова С.П., Гаврилов В.Н. һәм өлкән укытучы Гусенков А.М. составында шахмат буенча жыелма команда бронза медаль яулады.

Шул ук көнне Казан Кремлендә 26 декабрь көнне 80 яше тулган Россия Фәннәр академиясе һәм ТР Фәннәр академиясе академигы, Мэрилин Университеты (АКШ) физика профессоры **РОАЛД СӘГЪДИЕВНЫ** ТР Президенты Рөстәм Миннеханов «Татарстан Республикасы алдындагы хезмәтләре өчен» ордены белән бүләкләде.

Һиндстан хөкүмәте **КАЗАН ФЕДЕРАЛЬ УНИВЕРСИТЕТЫНА 10000 ДОЛЛАР КҮЛӘМЕНДӘ ФИНАНС ГРАНТЫ БҮЛӨП БИРГӘН**. Бу безнең университетның Һиндстан-Россия академия мобилылеге өлкәсенә керткән зур өләше белән аңлатыла.

Казан университеты нәшриятында ТР Фәннәр академиясе корреспонденты, профессор А.М.Шелкунов редакциясендә «**ТЕРРОРИЗМ ҺӘМ ЭКСТРЕМИЗМ ПРОФИЛАКТИКАСЫ**» исемле фәнни-методик җыентык (Казан: Казанский университет, 2012. - 108 с.) **ДӨНЬЯ КҮРДЕ**.

18 ГЫЙНВАР КӨННЕ университетның Көнчыгышны өйрәнү һәм халыкара мөнәсәбәтләр институтында **ТӨРКИЯНЕ ӨЙРӘНҮ ҮЗӨГӘ АЧЫЛДЫ**. Юныс Эмре исемендәге әлеге фәнни-тикшеренү үзәге Төркиянең сәяси, ижтимагый, икътисади һәм милли тормышын өйрәнү белән шөгыльләнчәк.

krfi.ru сайты материаллары файдаланылды.

Алия Галимуллина, Руслан Гыйниятов фотосы

Фотода – 1- ректор И.Гафуров В.Рубцовка рәхмәт хаты тапшыра. 2- Яна житәкче - О.Северьянов.

Илшат Гафуров:

«Хезмәт хаклары артачак»!

Динара МИННЕКАЕВА,
хәбәрче

23 гыйнвар көнне Казан федераль университетының икенче чираттан тыш профсоюз конференциясе узды. Анда КФУ ректоры Илшат Гафуров, уку-укыту эшләр буенча проректор Ряз Минзаригов, административ эшләр буенча проректор – аппарат житәкчесе Андрей Хашов катнашты.

Конференциянең максаты - сизгез ел дәвамында профсоюз белән житәкчелек иткән Владимир Рубцовның эштән китүе һәм яна житәкче сайлау иде. Утырышның эш тәртибе, президиум билгеләнгәч, беренче булып сүз Владимир Рубцовка бирелде. «Бу урында утырырга тиешле вақыт үткәндер дип уйлыйм. Мин житәкчелек иткән чорда бик күп үзгәрешләр кичергә, тискәре сүзләр ишетергә, шулай да эш югары дәрәжәдә башкарырга туры килде. Казан федераль университетына биш мөстәкыйль югары уку йорты кушылу да эзсез калмады, ләкин без бик акыллы рәвештә уртак фикергә килдек. Ныклы фундамент бар, бу урынга җаваплы кешене куярга кирәк. Эш чынлап та авыр, аны алып барыр өчен зур көч сорала», – диде.

Профсоюзда шундый традиция дә бар икән: житәкче ике сәттан артык эшләми. Югары уку йортлары берләшкәч, профсоюз үз эшчәнлеген тагын да көчәйтәп жиберә. Бөтен көчле якларны туплап, яна килешү барлыкка килгән. Әйтергә кирәк, оешма башкарган эшләр нәтижәле. Мисалга социаль ипотеканы китергә мөмкин. 2010 елда башланган программа буенча 2011 елда 56 кеше фатирлы булса, 2012 елда бу күрсәткеч 86га житкән. Әлбәттә, монда университет администрациясенен дә ярдәме зур. «Без бөтен проблемаларны да өстәл артында хал иттек. Урамга чыгып, кычкырып йөрмәдек. Безнең хәлгә һәрвакыт керделәр. Барсы өчен дә зур рәхмәт», – диде Владимир әфәнде чыгышын йомгаклап.

Яна урынга алты кандидат тәкъдим ителде. Аларның һәркайсы да университет үсешенә үз өлешен керткән шәхесләр. Кандидатларның берсе житәкче буларак билгеләнә, калганны резервта кала. Идарә итү һәм территориаль үсеш институты доценты Олег Иван улы Северьянов профсоюз житәкчесе итеп бертавыштан сайланды. Яна житәкче Казан дүләт университетының тарих факультетын тәмамлаган. Армия сафларында хезмәт итеп кайткач, ул аспирантурага керә һәм 1992 елдан укыта башлый. Бу көнгә кадәр ул профсоюзның тормыш-көнкүреш комиссиясе рәисе булып тора.

Профсоюзның эшчәнлеген ректор Илшат Гафуров та югары бәяләде. «Бер проблеманы хал итәсез, аның икенчесе килеп чыга. Авырлыклар алдында туктарга ярамый. Бу көнгә кадәр бер мәсьәлә дә хал ителмичә калмады. Хезмәткәрләренә тораклы итү буенча да шактый эшләр башкарылды. Махсус йорт төзелә башлады, тулай торакларны да фатир рәвешендә үзгәртү күздә тотыла.

• **Бездә кунак бар**

Төркиягә якынаябыз

Зилә ФӘСХИЕВА,
хәбәрче

22 нче гыйнвар көнне КФУның филология һәм сәнгать институтында Төркия Республикасының Казандагы генераль консулы Сабри Тунч Ангылы белән эшлекле киңәшмә булып үттә. Очрашуда институт директоры Рәдиф Жамалетдинов һәм ФСИ галимнәре катнашты.

Киңәшмә барышында Сабри Тунч Ангылы (рәсемдә) Төркиядә русча камил сөйләшә белүче белгечләргә ихтыяж зур булуына басым ясады. Аның сүзләренә караганда, рус оешмалары Төркия Республикасында шактый кин үсеш алган. Бу өлкәдә КФУ белән хезмәттәшлек итү унышлы нәтижәләр бирчәк. Бүгенге көндә Филология һәм сәнгать институтында барлыгы 209 чит ил студенты белем ала, шул исәптән Төркиядән дә укучылар бар. 2012 елда рус филологиясенә барлыгы сизгез төрөк студенты укырга килгән. Хәзер алар барлыгы - 14. Мөгаллимнәр исә Төркия студентларының максатчан һәм бик тә ярдәмчел булуын билгеләп үттә.

Ахыры 2нче биттә.

Рашид Газизов фотосы

• Үткәнгә – нәтижә, киләчәккә – планнар!

Рәдиф Жамалетдинов:

«Ният-максатларыбыз зурдан!»

Динара МИННЕКАЕВА,
хәбәрче

2013 елның беренче ае төгәлләнде килә. Кемдер өле узган ел мәшәкатьләрен хәл итә, ө кемнәрдер инде киләчәккә яна планнар, зур максатлар кора. Уку йортыбызда да эш кайный. Институтларда нинди яңалыклар бар икән? Үзбездә кызыксындырган сорауларга җавапны директорлар белән бергәләп эзлибез. Беренче булып, югары уңышларга ирешкән иң зур институтларның берсе - Филология һәм сәнгать институты директоры, профессор Рәдиф Ришкат улы Жамалетдинов белән сөйләштек.

Рәдиф Ришкатович, 2012 ел Филология һәм сәнгать институты өчен ни дәрәжәдә уңышлы булды?

Гайре табигый күренештер инде ул, һәркайсыбыз да ел тәмамланганда, тагын бер кат артка таба күз салып, үткәндәге вакыйгаларны, үзбездә белән бәйлә хәлләргә барлап, аларга нәтижә ясый. Әмма шунысы хак: һәр вакыйга да бу торышта эзсез калмый. Уңайлары безнең эштә үрнәк булып тора, алар алга таба да хәрәкәт итәргә мөмкинлек бирә, ә инде үкенчелләре, әлбәттә, гыйбрәт. Фәнни һәм белем бирү мәсьәләләрен көндәлек гыйбарәтләр һәм гади үрнәкләр белән генә аңлатып бетереп булмый. Шуны гына билгеләп үтү дә жите: моңа кадәр дә яхшы жиһазландырылган институтыбыз КФУның үсеш программасы кысаларында яна музыка кораллары, компьютер һәм лингафон жиһазлары белән тулыландырылды. Бүгенге көндә студентларыбыз 12 лингафон кабинетында инглиз, француз, немец, испан телләрен белән беррәттән, рус һәм татар телләрен дә өйрәнәләр. Бу, һичшиксез, без әзерли торган белгечләрнең сыйфатында уңай чагылыш табачак.

- 2012 елда кабул ителгән студентлар турында ни әйтәрсез?

- Уку йортына кабул итү кампаниясе нәтижәләре барыбызны да сөендерә. Мәгълүм ки, демографик хәлгә бәйлә рәвештә мөктәпләрдә укучылар саны елдан-ел кими бара. Шуңа бәйлә рәвештә абитуриентлар да азая. Әмма КФУның Филология һәм сәнгать институты 2012-2013 уку елына кабул итү буенча фаразланган күрсәткечләрне арттырып үтәде. Безгә укырга керүчеләрнең белем дәрәжәсенә килгәндә, Бердәм дәүләт имтиханнары буенча уртача балл 71,8не тәшкил итте. Бу - чагыштырмача югары күрсәткеч. Әлбәттә, абитуриентлар арасында уртача 85-90 балл жыючылар да булды. Димәк, безгә укырга керүчеләрнең мөктәпләрдә алган белем дәрәжәсе түбән түгел. Инде менә 1 семестр тәмамланды һәм без бүгенге көндә шундый баллар белән кабул ителгәннәрен беренче

артыеллыкны ничек тәмамлауларын тикшереп, нәтижәләр чыгарырга жыенабыз. Шушы көннәрдә укуда иң алдынгыларның эти-өннәренә Рәхмәт хатлары жиберелде.

- Узган ел нинди вакыйга белән исегездә калыр икән?

Әлбәттә, вакыйгалар шактый һәм аларның һәркайсы үзенчәлекле һәм әһәмиятле. Быел республикада беренче тапкыр татар теле һәм әдәбиятына Халыкара олимпиада оештырылды һәм анда безнең институт төп оештыручыларның берсе булды. Ул ике турда үткәрелде. Чарага дөньяның төрле почмакларында - Финляндия, Төркия, Әзербайжан, Үзбәкстан һәм Россиянең төрле төбәкләрендә яшәүчеләр килде. Бүген урыс-татар, татар-урыйс тәржемәчеләренә ихтыяж бар. Мәгариф учреждениеләре белән эшләү барышында моның өчен әзерлекле абитуриентлар туплау, балаларны бу юнәлешкә жәлеп итү фикере туды. Нәкъ шул максаттан чыгып, «Татарларга тылмач кирәк» дигән конкурс оештырдык. Әлегә конкурста 9-11 сыйныф укучылары катнашты. Болар, ниһаят, Татарстан балалары. Бүген без Россиянең башка төбәкләреннән дә тәкъдимнәр алабыз.

- Сез житәки торган институт республика

күләмдә дә бик күп проектларны тормышка ашыра.

КФУның 2010-2019 елларга үсеш программасын гамәлгә ашыру максатыннан, ФСИ галимнәре тарафыннан фәнни-тикшеренү эшчәнлегенә тышкы инициацияләр жәлеп итү буенча саллы эшләр башкарылды. Әйтик, максатчан федераль программа кысаларында, төрле типтагы белем бирү оешмаларының рус теле өлкәсində хезмәт итүче мөгаллимнәре һәм белгечләренә квалификациясен күтәрү проекты уңышлы гамәлгә ашырыла башлады. Татарстан Президенты Рөстәм Миннеханов тәкъдими белән гамәлгә ашырылуы «Ана теле» проектында да безнең институт мөгаллимнәре актив катнаша. Татарстан Министрлар Кабинеты ярдәме белән безнең уку йорты оештырган татар теле курслары иң күп кеше кызыксынган чараларның берсе булды. Ике этаптан торган әлеге курсларда 1 меңләп милләт вәкилләре, һөнәр ияләре татар телен өйрәндә. Бу чараны да институтның олуг бер казанышы дип саныйм.

- Филология һәм сәнгать институты бөтенроссия дәрәжәсində чаралар, Халыкара форумнарны күпләп уздыруы белән дә дан тота.

- Бүгенге көндә кешеләренң үзләре өчен яңа

кыйммәтләр ачуы, башка халыкларның мәдәнияtlәре аша гомумкешлек кыйммәtlәренә якынаюы, шәхесара һәм мәдәниятара аралашуга өйрәнүе аеруча мөһим. Боларны хәл итү өчен, жәмгыяттә телләр өйрәнүенә әһәмиятен үстерү һәм киләчәк буыннарда үз халкына, мәдәниятенә хөрмәт тәрбияләү зарур. Әлегә көнүзәк мәсьәләләр турында фикер алышу, туған телләр һәм мәдәнияtlәренә үстерү, шулай ук бу юнәлештә алдынгы тәҗрибәне гомумиләштерү ихтыяжына истә тотып, Казан (Идел буе) федераль университетының Филология һәм сәнгать институты «Туған телләрне һәм әдәбияtlарны саклау һәм үстерү» халыкара фәнни-гамәли форумын уздырды. Аның кысаларында бик күп чаралар оештырылды. Студентлар арасында массакуләм мәдәни һәм спорт чаралары да зур оешканлык белән уза һәм аларда безнең студентлар һәрвакыт актив катнашып, танылып киләләр. «Начни с нами!», «Метро», «Сәламәтлек поезды», «Фиеста», «Беренче курслар» көне, «Студентлар язы» кебек чаралар инде матур бер традициягә әйләнде.

Студентларның ижади осталыкларын үстерү максатыннан оештырылган «Илһам» һәм «Әллүки»

әдәби-ижат берләшмәләренә йөрәп, каләм чарлаган студентларыбыз республикакуләм ижади бәйгеләрдә һәрвакыт танылып киләләр. Алай гына да түгел, шушы берләшмәләреннән иң актив ижатчылары инде бүген яшь язучылар һәм шагыйрьләр. «Мизгел» халык театры исә быел драматург Туфан Миңнуллин истәлегенә аның «Саташу» спектаклен сәхнәләштерде. Халык ижатының «Милли хәзинә» Идел буе яшьләр конкурсы фестивалендә өченче тапкыр уздырылып, анда Татарстан һәм Россиянең берничә төбәгенә яшь һәвәскәрләре үзләренә ижади осталыкларын күрсәттә.

- Яңа 2013 елны нинди планнар, максатлар белән каршы алдыгыз?

2013 елга ният-максатларыбыз зурдан. Студентларга һәр белгечлек буенча белем бирүдә иң заманча алымнарны киң кулланып, укуның сыйфатын тагын да яхшырту. Барлык өлкәләрдә әлеге хәтле безнең элеккеге кафедраларыбыз һәм бүлекләребездә уздырылып килгән фәнни, тәрбияви һәм мәгариф өлкәсində зур чараларны үткәргән дәвам итәчәкбез. Алдагы уку елынан яна юнәлешләр һәм белгечлекләр дә ачарга ниятлибез. Болар турында без февраль аенда тулырақ мәгълүмат бирербез.

Илшат Гафуров:

«Хезмәт хаклары артачак!»

Башы 1нче биттә.

Ял итү урыннарын да тернәкләндерәбез. Кайдадыр яңалары төзелә, кайдадыр ремонт бара. Территорияләребез зурайды, шуның белән бергә, мөмкинлекләребез дә арта. Сонгы ике ел эчендә бик күп уку кампуслары модернизацияләнде. Сүз дә юк, беренче чиратта фәнни өлкәгә игътибар бирәбез», - диде ректор. Шулай ук уку йортындагы уртача хезмәт хакы турында да мәгълүмат житкерде. Аның сүзләренчә, хезмәт хакы арту көтелә, ләкин бар кешенекен дә берьюлы күтәрәп бетереп булмый. Әйтик, ассистентлар ректор карары нигезендә, хезмәт хакына өстәп, биш мең сум ала. «Профсоюзның яна составынан теләк-тәкъдимнәр көтеп калабыз, бигрәк тә социаль инфраструктура буенча. Ләкин алар тормышка ашырылык булсын иде. Без эшләр өчен шартлар тудырабыз, алардан дөрес итеп файдалану - сезнең эш», - диде һәм яңа житәкчегә уңышлар теләде.

• ЧАРА

Татьяна көненә икенче мәгънәсе

Рифат СӘЛАХ

23 гыйнвар көнне Филология һәм сәнгать институтының РУС ФИЛОЛОГИЯСЕ БҮЛЕГЕ АКТЛАР ЗАЛЫНДА УНЫНЧЫ «ТАТЯНА КӨНЕ - XXI ГАСЫРДА ӘДӘБИЯТ БЕЛЕМЕ НӨМ ЭСТЕТИКА» КОНФЕРЕНЦИЯСЕНЕҢ АЧЫЛЫШЫ УЗДЫ.

Жыенның исемнән күрәнгәнчә, 25 гыйнвар Студентлар көненә туры килү сәбәпле дип уйларга була. Бу фикер дә дөрес, әмма асылда чара Казан дәүләт педагогика университеты доценты Татьяна Геллер истәлегенә оештырыла. Ел саен уздырыла торган белем бәйрәме быел беренче тапкыр Бөтенроссия күләмдә үткәрелә.

Чараны ТР Мәгариф һәм фән министры урынбасары Андрей Поминов, Филология һәм сәнгать институты директоры урынбасары Искәндәр Ярмәкиев ачып жибәрде. Алар бу конференциягә зур өметләр баглады. Монда катнашкан һәр укучы да киләчәктә КФУ студентлары булу бәхетенә ирешер дигән уйда калды.

Өч көн барачак әлеге конференция тугыз секциядән тора. КФУның

Әмир Фазыйлханов фотосы

Филология һәм сәнгать институты матбугат үзәге житәкчесе Сөләйман Нәжмиев сүзләренчә, былгы конференциядә беренче мәртәбә мөктәп укучылары катнаша. Бу киләчәктә дә абитуриентларны жәлеп итү, булачак студентларның бүгеннән үк белем күтәрү өчен эшләнә. Барлығы 106 укучы алты секциягә бүленеп шөгьльләнәчәк, ә 120 студент һәм магистрантлар өчен өч секция эшли.

Бөтенроссия конференциясінде катнашучылар географиясе дә кин. Чарада Мәскәү, Барнаул, Чабаксар шәһәрләреннән һәм Татарстанның бөтен районнарыннан диярлек вуз укытучылары һәм аспирантлары, студентлар һәм мөктәп укучылары катнаша.

• БЕЗДӘ КУНАК БАР

Төркиягә якынабыз

Башы 1нче биттә.

ФСИда төрек теле һәм инглиз теле бүлегә ачылу - ике як өчен дә әһәмиятле адым. Консул хәзерге вакытта студентлар белем ала торган бинага кереп чыгарга күптөннән кызыгып йөргән икән. Ниһаят, теләге тормышка ашкан. Шу ул уңайдан кунагыбызны институтның тарихы, эшчәнлегенә белән дә таныштырып үттеләр.

Алга таба исә кинәшмәдә ике як арасында хезмәткәрләр, студентлар алышунуң жинелрәк юлларын эзләү мәсьәләләре дә каралды. Бу уңайдан Сабри Тунч Ангылы һәрвакыт ярдәм итәргә һәм тәкъдимнәрен житкереп торырга сүз бирде.

Очрашудан соң төрек студентлары белән дә гапләшеп алдык. Сүмәя Маниса шәһәрнән, Әминә Караман Манаш шәһәрнән килгән. «Без Россиядә укуыбызга бик шат. Рус һәм инглиз телләрен өйрәнәбез. Чынлап та, монда белемнең сыйфаты яхшы. Татарча гына аңламыйбыз шул. Бердәнбер авырлык рус телен өйрәнү. Бу кыенлыкны уңышлы гына жинеп чыгарып дип ышанабыз», - ди алар.

Огузхан, Балыкесир шәһәрнән, рус-инглиз бүлегә, 1 курс: «Татарстан бик ошый. Бердәнбер проблема: суык сездә. Ныклап торып гыйлем алу һәм Төркиядән килгән студентлар күп булу сәбәпле, сагынырга өлгермибез. Рус телен өйрәнәп бетермәдек әле, ә менә татар дусларым белән аңлашабыз».

• УНИВЕРСИАДА

Ә син волонтер булырга әзерме?

Зилә ФӘСХИЕВА,
хәбәрче

ӨГӘР дә син студент һәм быел Казанда үтөчәк жәйге универсиадага аз булса да үз өлешенә кертең килә икән, бу мөгълуматлар синен өчен кызыклы булалар! 21 гыйнвар көнне Казан федераль университетында 28 нче Бөтендөнья жәйге Универсиадасы өчен рекрутинг, ягъни волонтер булырга теләүчеләрне кабул итү үзәге ачылды.

Алия Галимуллина фотосы

Иң элек «рекрутинг» терминына кыскача билгеләмә биреп үтик. Рекрутинг ул – өстәмә буш урыннарда кадрлар эзләү өчен уңайлы шартлар тудырылган үзәк. Безнең очракта исә ул – волонтерлар туплау үзәге.

Тантананы КФУ ректоры Илшат Гафуров ачып жибәрде. «Без сезнең белән бик бәхетле кешеләр, чөнки илебездә 40 елга бер мәртәбә була торган дөньякүләм спорт ярышы – Универсиаданы күрү бәхетенә ирешчәкбез», – дигән сүзләр белән ректор килгән кунакларны һәм

студентларны волонтерлар үзәге ачылу тантанасы белән тәбрикләде. Бу объектның Универсиада беткәннән соң, яшыл үзәге булып калачагы да студентларда зур кызыксыну уятып калды, мөгаен. Рекрутинг үзәге сайлап алган волонтерларның ничек эшләвенә, аралашуына карап, башка ил спортчыларында безнең республикабыз, илебездә турында тәсвирләр калачак. Аппарат житечкесе Лариса Сулима сүзләренә караганда, Россиянең барлыгы 53 университеттында волонтер командалары әзерләнгән. Шуна карамастан, башкары-

лачак ин мөһим эшләр безнең вуз студентлары өстендә булалар, чөнки 20000 волонтерның 5000е нәкъ менә КФУ студентларына туры килә. Волонтерлар эшләчәк объектлар исәбенә универсиада авылы, төрле спорт объектлары, күчел ачу, ял итү урыннары керә.

Рекрутинг үзәге 4 өлешкә бүленгән: каршы алу, көтөп тору, интервью, call-үзәк. Эшнә барлыгы сизгә кеше башкару бер көнгә 100 волонтерны кабул итәргә мөмкинлек бирчәк. Әңгәмәләр инде үзәкнең ачылу тантанасы булган көнне үк

башланды. Ин кызыктуу: рекрутинг үзәкнең ин беренче символик волонтеры КФУ ректоры Илшат Гафуров үзе булды.

Филология һәм сәнгать институты директоры Рәдиф Жамалетдинов сүзләренчә, университетыбызда шундый үзәкнең ачылуы һәм алга таба эшләве барыбыз өчен дә күчелле факт: «Мондый чаралар республика күләмендә гел булып торачак. Ничшиксез, студентларыбыз анда ин алдынгылардан булып, Ә үзәкнең ачылуы әһәмиятле роль уйначак», – дип үзенен

фикерләре белән уртаклашты.

Студентларыбыз да бу рекрутинг үзәгенә зур өметләр баглый. Фәлсәфә факультетында 3 нче курста белем алучы Виктория Шарычева волонтер булып эшләчәккә белән чиксез бәхетле булуын белдерде: «Минем өчен студент елларында ук мондый төрдәге илкүләм чараларда катнашу – бик зур бәхет. Волонтер булу өчен активлык, үжәтлек, кешеләр белән аралашу белән һәм бик зур жаваплылыкка ия булырга кирәк. Казандагы универсиаданы уңышлы башкарып жибәргәннән соң, мин әле туктап калырга жьенмыйм. Алдагы максатларым: 2014 елда Сочида узачак кышкы Олимпия уеннарына, аннан соң 2016 елда Рио-де-Жанейрода үткәрелчәк жәйге олимпия уеннарына бару. Шуна күрә бүгөн ныклап үз өстемдә эшлим».

Дөрестән дә, ник әле үзенне сынап карамакка ди? Яна дуслар табу, танылган кешеләр белән аралашу, жәмгыятькә файдалы булу һәм Универсиаданы үз күзләрен белән күрү безнең студентлар өчен нич кенә дә чынга ашмас хыял түгел! Бары тик яна ачылган рекрутинг үзәгенә барып, үзенне волонтер буларак сынап карарга теләвеннә әйтергә генә кирәк!

• Алхәбәр

Ел студентлары-2012

25 гыйнвар көнне Пирамидада Республикакүләм «Ел студентлары» конкурсының нәтижеләре игълан ителчәк. Кемнәр өчен жан атарга соң, диярсез. Менә алар – бөйгенен финал өлешенә чыккан КФУ студентлары һәм алар катнашкан номинацияләр:

Альбина Галиева, Елның ин яхшы жәмәгәт эшлеклесе,
Гадел Жәләев, Елның ин яхшы студентлар хезмәт отряды,
Ксения Кадочникова, Ел журналисты,
Тимур Дәүләтшин, Ел журналисты,
Динара Вәлиева, Ел журналисты,
Булат Гәрәев, Юридик факультетның студентлар фәнни жәмгыяте (СНО), елның ин яхшы СНОсы
Денис Когогин, Ел интеллекты,
Роберт Зиннәтуллин, Ел студенты,
Энгель Сәйфетдинов, Ел студенты,
«Дарелфонун» газетасы, Елның ин яхшы массакуләм мөгълумат чарасы.

Университетыбыз егет-кызларына һәм үзәкнең «Дарелфонун»ебезгә уңышлар телек! Ә кемнәр жинчә булганын киләсе санда укыгыз!

• Хезмәттәшлек

■ Люксорда очрашу күренеше. Автор фотосы

Мисыр безгә бик якын!

Эмма ГАЛИМОВА,
«Әл-Хадара» Гарәп мәдәнияте үзәге директоры урынбасары

КФУ студентлары хәзергә вакытта Мисырның Люксор шәһәрәндә кышкы стажировка үтә. 19 декабрь көнне КФУның «Әл-Хадара» Гарәп мәдәнияте үзәге директоры Мөхәммәд Салих Әл-Әммари Люксор шәһәрә мэры Гыйззәт Сөгъд белән рәсми очрашу үткөрдә.

Очрашуда «Әл-Хадара» Гарәп мәдәнияте үзәге белән Люксор шәһәрә хакимияте узара хезмәттәшлек мәсьәләләрен хәл итте. Сөйләшү барышында Татарстанда март аенын икенче яртысында Мисырга багышланган гарәп мәдәнияте көннәре үткөрү турында килешенде. Шул көннәрдә Татарстан башкаласы Казан белән Мисырның Люксор шәһәрләре арасында тугандашлык килешүе имзаланыр дип көтелә.

Бу очрашуда Мисыр тышкы эшләр министрлыгының БДБ илләре белән фәнни хезмәттәшлек буенча

Мисыр фондының тел стажировкасы координаторы Халид Шәрәф, мөгълумати киңәшче Әхмәд Нуби, Люксор мэриясенә чит ил репортерлары үзәге директоры Али Бәдәви, Мисыр Туризм һәм планлаштыру министрлыгының беренче вәкиле Габделхәмид Яхья да катнашты.

Люксор шәһәрә башлыгы Гыйззәт Сөгъд «Әл-Хадара» гарәп мәдәнияте үзәгенә ике дустанә ил халкын тагын да якынайтып өчен рәхмәт белдерде, Татарстан студентлары делегациясенә истәлекле бүләкләр тапшырды.

• Дөнья үзәкне

Студент һәм студентлык турында берничә факт

✓ Күпчелек япон студентлары имтиханга үзләре белән шоколад алып керә. Аның да теләсә-ниндиен түгел, ә безгә яхшы таныш булган «Kit Kat»ны. Әлеге шоколад алар өчен талисман икән. Бу шоколадның исеме япон телендә «kitto katsu» «ничшиксез жиңчәкбез» сүзтәзмәсе белән аваздаш булудан килә.

✓ Беркем өчен дә яналык түгел: һәрбер университетта да лекция вакытында йокыга китүче студентлар житәрлек. Франциядә бу мәсьәләне бик үзәкчә хәл итәргә тырышканнар. Нант шәһәрәндәге университетта студентларга ял итү өчен махсус бүлмә оештырганнар. Һәр студент теләгән вакытында анда кереп чын мөгъләсендә дөнья мәшәкәтләреннән арынып утырырга мөмкин. Бу бинада тәмәкә тартырга, кычкырып сөйләшәргә, музыка тыңларга, кокаклашырга һәм үбешәргә катгый рәвештә тыела.

✓ Танылган Йель университетында озак еллар бие сакланып килә торган сәер традиция бар. Югары курслар үзләренен конспектларын беренче курс студентларына бирә. Моның өчен беренчеләр аларга тиеш булып кала. Бу очракта матди як күздә тотылмый. «Бурчылы» кешенә күзләрен зеленка белән йөртәләр, алар фараларга ошап калырга тиеш. Шуннан соң беренче курслар өлкәннәргә тәүлек бие яисә берничә сәгать аркаларында күтәрәп йөрергә тиеш була.

✓ Моннан 200 ел элек, XIX гасырда, Россиядә ресторан, кабак һәм эчемлекләр сатыла торган башка биналарда студентларның аркаларына адресларын язып куя торган булганнар. Аннан соң илчеләр исереп беткән укучыларны адреслары буенча өйләренә кайтарып куйган.

✓ Күп кенә чит ил университетларында бүгенгә көндә дә кулланыла торган тагын бер сәер традиция бар. Аны «борынгылар тавышы» дип йөртәләр (ингл. «The Primal Scream»). Студентларның мондый тавышы Тарзан һәм футбол жанаталарының кычкырулары белән охшаш. Гадәттә ул 5-10 минут давам итә. Сессия вакытында студентларга университет территориясендә мондый тавыш чыгару рөхсәт ителә. Ул борчылганлыктан котылырга ярдәм итә, имеш.

✓ АКШтагы Принстон университетында студентларның язма имтиханнары вакытында аудиториядә укытучы булмый. Бу университет кабул иткән «Намус кодексы» белән аңлатыла. Бу традицион сүз бирү тантанасында барлык беренче курслар да катнашырга тиеш. Ант биргәндә алар тәртибе югары дәрәжәдә булган гражданныр буларак, имтиханда күчәрмәскә дә вәгъдә бирә.

✓ АКШның Джорджтаун университеты да кызык һәм көлкеле традицияләрдән читтә калырга тырышмый. Университет студентлары Nealy Hall манарасы сәгатенен укларын борып алып урлылар һәм, никтер, аны махсус посылка белән Ватиканга Рим Папасына жибәрәләр. Университет администрациясе таләпләре һәм жирле сакчылар тырышлыгына карамаган, сәгать уклары даими рәвештә 5-6 елга бер тапкыр юкка чыга.

• ЧИТТӘ ДӘ БЕЗНЕКЕЛӘР

«Гади студентлар массасыннан аерылмыйбыз!»

Алинә САДЫЙКОВА,
хәбәрче

ӨЛЕГЕ ФОТОЛАРДАГЫ ЕГЕТ БЕЛӘН КЫЗНЫ БЕР ДӘ ОХШАГАН ДИП БУЛМЫ. ЕКАТЕРИНА МАЛЯРОВА КАЗАХСТАННАН КИЛГӘН НӘМ УЛ I КУРСТА БЕЛЕМ АЛА. СОЛТАН ТОХТОМБАЕВ ИСӘ КЫРГЫЗСТАНДА ТУЫП ҮСКӘН, БҮГЕНГЕ КӨНДӨ III КУРСТА УКЫЙ. ШУЛАЙ ДА АЛАРНЫ БЕРЛӨШТӨРӨ ТОРА ТОРГАН ӨЙБЕР БАР: АЛАР ИКЕСЕ ДӘ – КАЗАН ФЕДЕРАЛЬ УНИВЕРСИТЕТЫНЫҢ ЮРИДИК ФАКУЛЬТЕТЫНДА УКУЧЫ ЧИТ ИЛ СТУДЕНТЛАРЫ!

– Нигә уку йорты итеп нәкъ менә Казан федераль университетын сайладыгыз?

Е.М.: Юридик факультетта уку – ул күптәнне хыялым. Минем шәһәргә квота килде һәм Казанда юридик факультетта урыннар булгач, мин бершиксез ризалаштым. Беренчедән, КФУ – Россиянең иң борынгы уку йортларының берсе. Минем, һичшиксез, мондый белем сарасенда укыйсым килгән иде. Икенчедән, Универсиада авылы булу да йогынты ясады. Анда тудырылган мөмкинлекләргә әйтеп бетергән торган түгел. Башка университет тулай торакалары белән чагыштырганда, бу жәннәт рәхәтлекләре белән бер. Өченчедән, мин Казакстанда туып үстем, Казакстанда мөселман мохитенә күнелгә ятышы булып дип уйладым. Мондый тирәлектә үземне туган якларымда шикелле хис итәрмен сыман төлдү. Бар да мин уйлаганча булды. Бу адымны ясаганымга һич тә үкенмим.

С.Т.: Бездә Казан университеты күптәннән бик югары баяләнә. Мактопне бетергән дә үк, монда укырга киләсемне белә идем. Шуңа күрә минем өчен башка вариантлар булырга мөмкин дә түгел иде. Әти-әнем дә фикерем белән килеште. Аннары Казан – бик матур һәм борынгы шәһәр. Минне бигрәк тә биналарның архитектурасын жәлеп итә. Беренче чиратта, элбәттә, ул – КФУның колонналы төп бинасы. Кремль дә бик ошый. Беренче курста укыганда,

дусларым белән көн саен диярлек шул тирәләргә әйләнеп кайта идек. Хәзер, кыш көне, алай йөрергә берәз кыенрак. Монда өченче елымны яшәсәм дә, Россиянең кырыс кышларына ияләнеп бетеп булмый.

– Казан университеты сезнең өметләрегезне акладымы?

Е.М.: Әйе, чөнки 200 елдан артык тарихы булган, югары үрләр яулап алырлык шәхесләр тәрбияләгән шушы колонналы бина эчендә булганда, мин дә үземне шуларның бер өлеше кебек тоям. Шул ук вакытта әлегә уку йорты сиңа тормышта үз урынын табарга, чын мәгънәсендә шәхес булып өлгерергә барлык мөмкинлекләргә дә тудыра. Укуга килгән дә, мин моның кадәр авыр булып дип уйламаган идем. Кайбер чакларда 100, хәтта 200 процентка бирелергә, төннәрен йокламакка, барлык көчне түгәргә туры килә. Ничек кенә кыен булмасын, миңа бу бик ошый. Минемчә, нормаль студент шулай булырга тиеш тә: уку – уку инде ул!

С.Т.: Әйе, мин зарланмыйм, барысы да ошый. Мөнәсәбәт тә бик яхшы. Чит ил студентлары дип аермыйлар бездә: килгәнсен икән укы! Башка студентлар белән бертигез күеп, искәртмәләр ясамыйча укытулары, минемчә, бик дөрес. Без гади студентлар массасыннан аерылмыйбыз. Уку программасы бик тыгыз һәм авыр булуга карамастан, мин белем алуга күп көчемне сарыф итәм, ансыз булмый да.

Кыенлыктарга килгәндә, кайчакта кешеләр русча бик кызу сөйләшкәндә, кайбер сүзләргә отып алу жайсызрак.

– Башка уку йортларында укучы чит ил студентлары белән элемтәдә торасызмы?

Е.М.: Шәһәрара конференцияләр булган вакытта, башка уку йорты студентлары белән очрашабыз, аралашабыз. Шулай да, күпчелек КФУдагы чит ил студентлары белән хәбәрләшеп торабыз.

С.Т.: Элбәттә, гел дә аралашып торабыз. Мисал өчен, КГТУда укый торган танышларым бар. Алар белән сөйләшеп утырганда, уку турында да фикер алышмый калмыйбыз. Аларның уку программалары безнеке белән чагыштырганда жинелрәк, кайчакта алардан көнләшеп тә куям. Әмма тулай тора мөһәбәтләсәнә килгәндә, бездә булган шартлар аларның төшләрәнен дә керми!

– Сезгә, чит ил студентлары буларак, барлык шартлар да тудырылганмы?

Е.М.: Безне монда килгәнчә: «документларыгызны йөзегезгә кире ыргытырга мөмкиннәр, анда сезне берәү дә көтми», дип әйткәннәр иде. Чынлыкта исә, Тышкы элемтәләр департаментында безне бик жылы каршы алдылар: документлар мөһәбәтләсәнә тиз арада хәл итеп, тулай торака урнаштырдылар. Шартларга килгәндә, чит ил студентларын кайчакта да алуыңа караганда күбрәк тә кайгырталар. Барлык

мөмкин булган шартлар да тудырылган: без шул ук стипендия, ташламалар алабыз. Миңа бигрәк тә КФУда Тышкы элемтәләр департаменты, Чит ил студентлары советы булу бик ошый. Без, факультет студентлары белән беррәттән, анда да үз-үзебезне күрсәтә алабыз. Алар икесе ике структура һәм икесендә дә мөмкинлекләр бик күп.

С.Т.: Шартлар, әлбәттә, тудырылган. Укырга телгә булган кешегә барлык мөмкинлекләр дә бар. Уку авыр дияргә яратабыз. Шуңа да жинел генә бирелә торган өйбөр түгел ул. Универсиада авылында тору бик ошый. Шунсы гына берәз кыен: тулай торакадан уку йортына кадәр барып жигү күп вакытыбызны һәм көчезне ала.

– Укуны тәмамлаганнан соң, Казанда калырга уйлайсызмы?

Е.М.: Кире Казакстанга кайтырга хыялымым. 15 яшьлек вакытымда Россиягә киткәчкә минем белә идем. Казанда калырып калсам, әллә бүтән жиргә китәрменме, әлегә төгәл генә әйтә алмыйм. Ник дигәндә, әле укыйсы күп, магистратурага керергә дә теләгем бар.

С.Т.: Казанда кала алмыйм, чөнки, килешү буенча, кулга диплом алганнан соң, безгә кире туган ягыбызга кайтып китәргә туры киләчәк. Әгәр мөмкинлек булса да, калмасын дип уйлыйм. Монда ничек кенә рәхәт булмасын, барыбер туган як, кыен кешеләр сагындыра.

– Укудан кала ниләр белән шөгыйльләнәсез?

Е.М.: Бик күп өйбөрләр белән шөгыйльләнәсем килә, әмма уку шактый вакытымны ала. Шулай да, мөмкинлек булганда, дусларым белән аралашырга тырышам. Универсиада авылында безгә, чит ил студентларына, аерым өй бүлеп бирелгән. Без бик еш төрле өйбөрләр, концертлар оештырабыз. Мин үземне мондый «эшчәнлегемне» беренче курсларның багышлау иччәсеннән башлап жибердем. Чиратта – Халыклар дуслыгы фестивале. Менә күптән түгел генә, декабрь аенда, Католик Раштуасын уздырдык. Европа студентлары үткәрдә, без оештыру эшләре белән ярдәм иттек. Алга таба да өйбөрләр жигәргә: 14 февраль, 23 февраль, 8 март, Нәүрүз. Аларны да үткәргә хыянабыз. Спорт турында да онытмыйм: баскетбол белән шөгыйльләнәм. Балки берәр кайчан университет командасына да элгәрмен әле.

С.Т.: Мин спорт белән шөгыйльләнәргә, төгәлрәгә, футбол уйнарга яратам. Сүз унаеннан, хәзер Казакстандагы чит ил студентлары арасында футбол лигасы башланып китте. Минем белән бергә Кыргызстаннан килгән, бергә укыган иптәшәм – Данияр Иманалиев – безнең команданың

менеджеры. Ул команданы жыйды, туплады, көрәшкә эзәрләде. Мин исә команданың капитаны. Тиздән ярышлар башлана, без бу вакытны зарыгып көтәбез. Студентлар лигасы исә спонсорыбыз. Алар безне форма, спортзаллар белән тәмин итеп торалар. Аларга бик зур рәхмәт. Чит ил советы уздырган вакытгалардан да читтә калырга тырышмыйбыз. Хәммәсендә катнашып бармаса да, аларны оештыруга өлешезне кертәбез.

– Татьяна яки студентлар көнен ничек үткәргә хыянасыз?

Е.М.: Быел ул – минем дә өйбөр! Минем өчен бу беренче тапкыр, шуңа күрә аннан ни көтәсен белмим. Шулай да, бу көнне үзәнчәлекле, истә калырлык итеп үткәрсәм килә.

С.Т.: Безнен Кыргызстанда студентлар көне уку елы башында үткәрелә. Монда башкача икән. Үзем студент булсам да, бу өйбөрне бик эләмиятле дип санаыйм. Сүз дә юк, бу унайдан оештырылган чараларда катнашам. Мисал өчен, беренче курста булганда, УНИКСТА узган концертта безне чит ил студентлары буларак, сәхнәгә чакырып, бер-ике сүз әйттергәннәр иде. Шулай да, мин аңа аерым зур өйбөр итеп караыйм.

• СОРАШТЫРУ

Безнең дә һөнәри бәйрәм бар!

Алинә САДЫЙКОВА,
Динара МИННЕКАЕВА,
хәбәрчеләр

СЕССИЯ, ИМТИХАННАР ТӘММАННАННАН СОҢ, СТУДЕНТЛАРЫБЫЗГА КҮП ЯЛ ИТӨРГӘ НАСЫЙП БУЛМАДЫ. МОҢА КӨН САЕН СӨЙЛӨНӨ ТОРГАН УНИВЕРСИАДА СӨБӨПЧЕ. ШУЛАЙ ДА, ВАКЫЙГАЛАР МОНДЫЙ БОРЫЛЫШ АЛУЫНЫҢ УҢАЙ ЯГЫ ДА БАР: СТУДЕНТЛАРЫБЫЗГА ҮЗЛӨРЕНЕҢ «ҺӨНӨРИ» БӨЙРӨМНӨРЕН ОЕШТЫРУ НӘМ ЮГАРЫ ДӨРӨЖӘДӘ УЗДЫРУ ӨЧЕН, МЕНӘ ДИГӘН МӨМКИНЛЕК. ӘЙЕ, ТИЗДӨН ТАТЬЯНА КӨНЕ, ЯГЫНИ СТУДЕНТЛАР КӨНЕ! БЕЗНЕҢ СТУДЕНТЛАРЫБЫЗ БУ БӨЙРӨМГӘ НИЧЕК КАРЫЙ ИКӘН?

Айсылу Ханнанова, Икътисад һәм финансы институты, III курс:

Студент буларак, мин бу вакытга һөнәри бәйрәм буларак карыйм. Ул – бөтен студентларның бергә байлы торган көн. Безнең КФУда әлегә бәйрәм аеруча истә калырлык итеп үткәрелә: ректор һәм администрация котлаулары, концерт. Үземне һәм коллегаларымны бәйрәм белән котлыйм! Алган белемнәрәбез нигезле һәм тормышта кирәкле булсыннар иде. Студент еллары һәрберезнең күнелендә дус-

лык, ижади унышлар, белән тулы бәхетле чор булып калсын иде.

Роза Сәхбетдинова, КФУның Алабуга институты, V курс:

Бу көнне мин дуслар, танышлар, туганнардан котлаулар кабул итәм. Студентларны үзем дә котлыйм. Студент булып йөргән шушы биш елда әлегә исемне йөрткәнем өчен горурланам да, сөенәм дә. Ә быелгы Татьяна көне иртәгә имтихан буласы көнгә туры килә. Бу исә бәйрәм имтиханга эзәрләнәп үтчәк дигән

сүз! Студент буларак, быел мин ул көнне соңгы тапкыр каршылайым. Ничшиксез, студент елларын, университетлыбызны, укытуларыбызны, бу бәйрәмне сагыначакмын!

Гөлшат Галәвиева, Фундаменталь медицина һәм биология институты, IV курс:

Бу бәйрәмне студентлар аеруча көтеп ала. Студентларга бу көнне мактау көзгәйләрен тапшыру бик дөрес дип саныйм. Күпчелек студентлар шикелле үк, мин дә дусларым белән бергә жылылып, дис-

котекага барырга хыянам. Анда күнел ачып, имтиханнарны әйбәт кенә тапшыруны бәйрәм итәрбез.

Гүзәл Миннекаева, Экология һәм география институты, III курс:

Бу бәйрәм иң күнелле вакытгаларның берсе: имтиханнар бирелгән, студентлар ял итә. Быел шәһәрбездә Универсиада уздырылу унаеннан, имтиханнар иртәрәк тапшырылды, каникуллар да кыскартылды. Шуңа да карамастан, университетлыбызда студентлар көнен билгеләп узарлар дип уйлыйм.

Равила Әхмәтова, Идарә итү һәм территорияль үсеш институты, IV курс: Студентлар көнен әллә ни зур бәйрәм буларак кабул итмәсәм дә, ул көнне кәеф аеруча күтәрәк, шат була. Дуслар белән котлау сүзләре алышабыз. Аны Татьяна көне буларак үткәрүче татар студентларын, гомумән, анламыйм. Студентлар көне буларак кабул итсәк иде! Сүз унаеннан, барлык студентларны бәйрәмгә белән котлап, укуда зур унышлар, жинеллек һәм яна жинүләр телли!